

[Steffensen]

amterne. Også her er målet, at kvælstof og fosfor og organisk stof i udledningen begrænses betydeligt, inden vandet når ud til de følsomme recipienter.

Man skal ikke glemme, som tidligere ordførere har været inde på, at spildevandsproblemet bidrager med 80-85 pct. af den samlede forurening, når det drejer sig om fosfor. Også her må søgelyset først og fremmest rettes mod kommunale og amtskommunale myndigheder og deres forvaltning af gældende love og bestemmelser.

Kristeligt folkeparti er tilfreds med, at regeringen agter at føre en strammere kurs over for disse myndigheders forvaltning af deres udledningstilladelser. Det er helt uacceptabelt, at man bevidst lukker øjnene for overskridelser af udledningstilladelser, hvad enten det er kommunernes egne eller større industrivirksomheders spildevandsproblemer. Retsopfattelsen i vort samfund kan ikke bære, at offentlige myndigheder bærer sig sådan ad, mens den enkelte borger straks tiltales, hvis han bygger et hønsehus eller en garage uden at have fået myndighedernes detaljerede tilladelse.

Det bør endvidere undersøges, om det ikke ville være særdeles hensigtsmæssigt ved mange rensningsanlæg at indskyde et fosfatfældningsanlæg. Dette vil kunne ske for et meget beskedent beløb i forhold til rensningsanlæggets pris, og det ville endvidere give mulighed for udledning til mere sårbare recipienter, hvor man ellers måtte anbefale lange og kostbare kloakledninger.

Det må sikres, at septiktanke tømmes på offentlige rensningsanlæg og ikke udbringes på vækstarealer, hvor det kan forårsage uønskede bakteriologiske spredninger til dyr og mennesker. Deponering af urådnet slam bør undersøges nærmere. Slammet er i sig selv et godt jordforbedringsmiddel, men har det ikke været tilstrækkeligt opvarmet inden deponering, kan det ikke anvendes på vækstarealer af hensyn til smittefare for dyr og mennesker fra afgrøder, der spises, uden at de er varmebehandlede.

Disse generelle bemærkninger om de væsentligste problemer i redegørelsen eller handlingsplanen vil jeg slutte ved at omtale tidshorisonten. Vi er enige med ministeren i, at de omfattende investeringer ikke kan gennemføres fra den ene dag til den anden. Det kan derimod kravet til tilsynsmyndighederne,

og det er et af de vigtigste elementer, fordi det har vist sig, at meget kan ordnes inden for gældende lovgivning. Vi forventer derfor, at det straks sættes i værk, og kan den største del af foranstaltningerne være etableret i løbet af de 2-3 år, ministeren nævner i sin redegørelse, er der begrundet håb om, at tidligere tiders forsømmelser og skader kan begrænses, så naturens balance genoprettes.

Kristeligt folkeparti vil medvirke aktivt til, at det mål hurtigt nås.

Ove Jensen (FP):

Dansk landbrug har i dag meget alvorlige økonomiske problemer. Næsten halvdelen af alle landbrugere er så langt ude, at de har behov for gældssanering eller anden støtte. De, der er hårdest ramt, er dem, der har kvæg- eller svineproduktion. Mange af de landmænd er så langt ude i tovene rent økonomisk, at det er tvivlsomt, om de kan blive ved deres gårde.

Det er karakteristisk, at folketings- og regeringen i en sådan situation, hvor landbruget er helt nede på knæene rent økonomisk, kommer med et forslag om miljøforbedrende foranstaltninger, der vil påføre landbruget en udgift på 3.500 mill. kr.

Folketinget og regeringen har med lovgivningen om burhøns efterhånden fået standset ægproduktionen her i Danmark. Det næste, der skal standses, er åbenbart kvæg- og svineproduktionen. Det vil i hvert fald blive resultatet, hvis miljøministerens udgiftskrævende forslag bliver vedtaget. De landmænd, der i forvejen er hårdt trængt økonomisk, har selvfølgelig ingen mulighed for pludselig at foretage store investeringer i miljøforbedrende foranstaltninger. Den eneste mulighed, de har, er at sælge husdyrene, og det vil de gøre, og derved vil miljøministeren i løbet af kort tid få stoppet produktionen af kvæg og svin her i landet. Men så har vi da løst problemet med forureningen fra møddinger og ensilagebeholdere.

Når dette er sagt, skal det tilføjes, at fremskridtspartiet absolut er tilhænger af, at vi bevarer et rent miljø. Der er i øjeblikket en masse hysteri i miljødebatten. Det har aldrig være meningen, at miljøforbedrende foranstaltninger skal medføre, at virksomheder i stribes lukkes, og det har i hvert fald slet ikke været meningen, at hele husdyrprodukti-